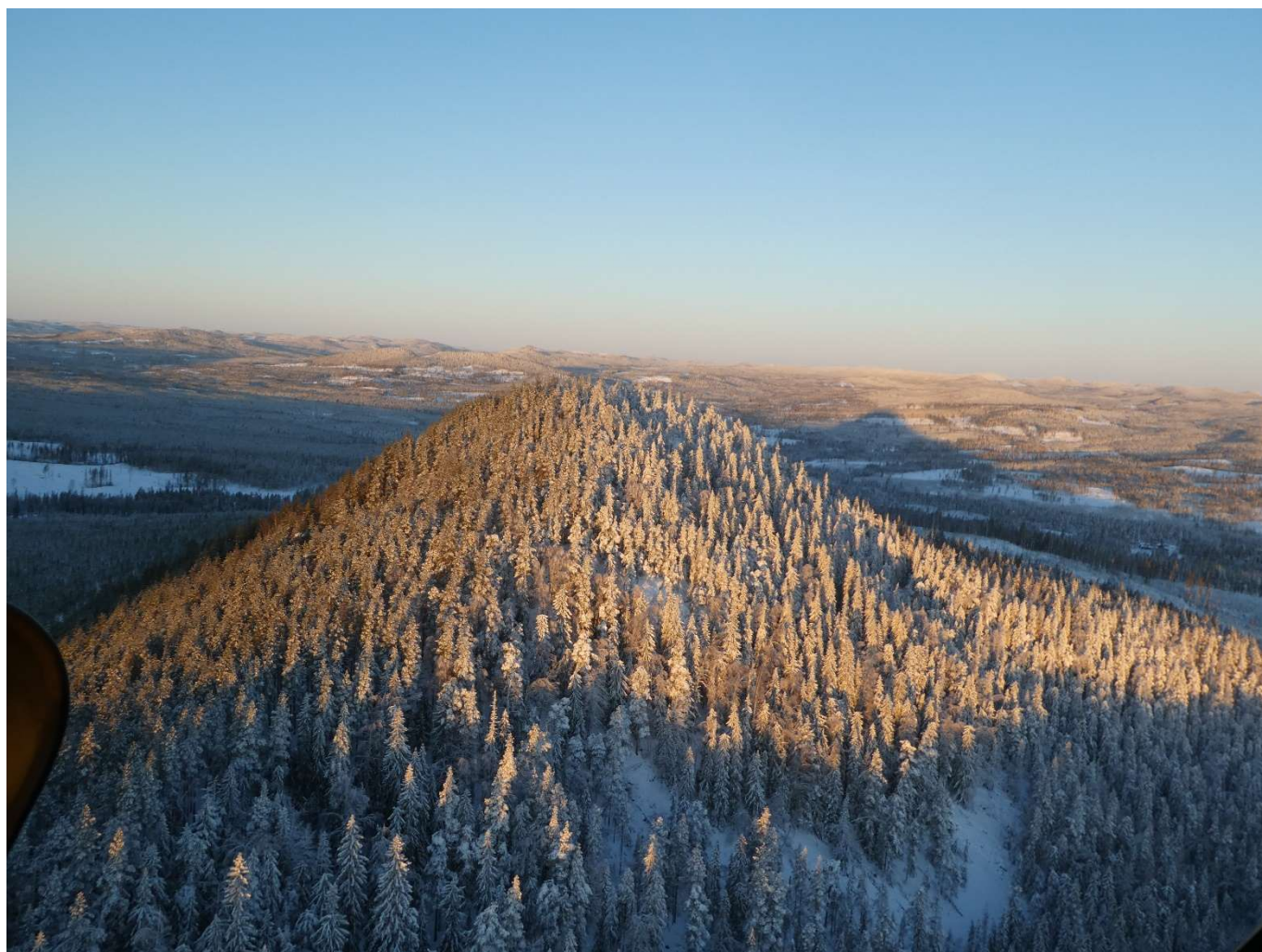

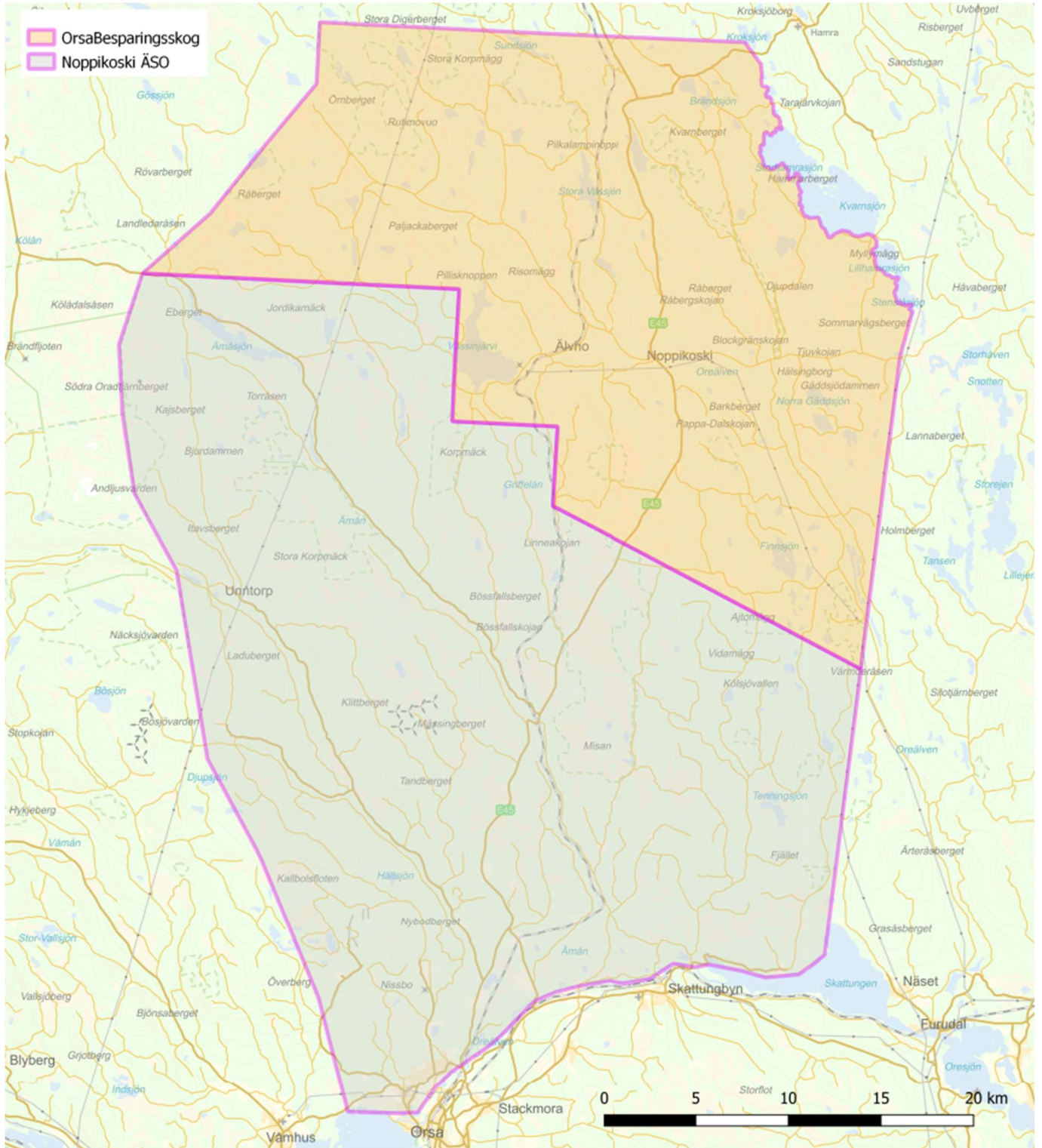
Rapport efter genomförd flyginventering av älg inom Noppikoski ÄFO

Rapporten visar älgstammens täthet och sammansättning

Orsa Besparing ÄSO och Orsa-Noppi ÄSO

Karta över inventeringsområdet

Allmänt om inventeringen

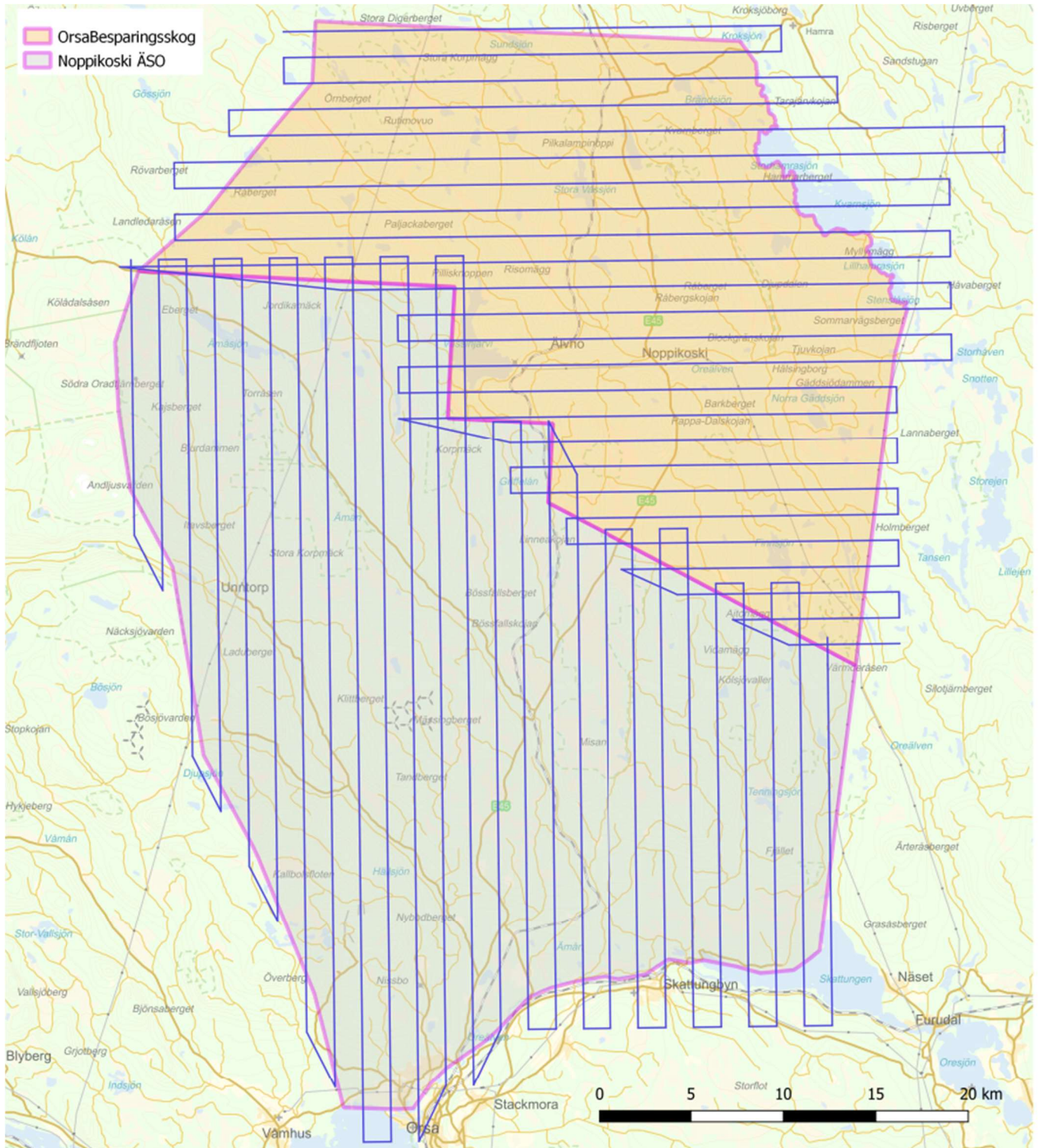
Beställare av inventeringen var Orsa Besparing ÄSO och Orsa-Noppi ÄSO. Design för inventeringen diskuterades med företrädare för området och verifierades innan flygningarna av Älgflygs personal, som står för den statistiska efterbearbetningen av insamlat material. Detta var den 5:e gången samma yta inventerades med samma metod. Områdets totala inventerade areal är 183417 ha. Inventeringen utfördes under tiden 19-24 januari 2026 . Området kunde inventeras till största delen helt utan avbrott. Låga moln innehållande underkyllt regn föranledde dock att 2 inventeringsdagar fick kortas ner. För att effektivisera fältarbetet dessa vinterdagar och för att minimera stilleståndstiden i samband med tankning mitt på dagen fanns tillgång till en bränsletank placead centralt i området i Noppikoski.

Inventeringsmetodik

Inventeringen har genomförts med metoden *Distance sampling*. Inventeringen sker längs förutbestämda flyglinjer. Dessa är parallella och jämnt fördelade över hela inventeringsområdet. Samtliga observerade älgar har positionerats med hjälp av GPS. Alla observerade älgar är med i det statistiska beräkningsunderlaget. På varje observationsplats registreras även terrängens och skogens beskaffenhet. Metoden är vetenskapligt fastställd och för en lättläst och ingående metodbeskrivning hänvisas till tre skrifter :

- SLU; Fakta Skog, Flyginventering
- SLU; Inventering för adaptiv Älgförvaltning i älgförvaltningsområden ÄFO.
- Grimsö Forskningsstation, Högskolan i Hedmark; Jämförelse av tre inventeringsmetoder för älg

Avståndet mellan inventeringslinjerna sattes till 1500 meter. Avståndet räknades fram utifrån givna förutsättningar baserat på en grov uppskattning av befintlig älgstam från beställaren.

Karta med inventeringslinjerna inom området

- Navigering och positionsbestämning av älgarna sker med ett egenutvecklat system. Detta direktregistrerande navigationssystem är mycket fältmässigt, driftsäkert och bland det absolut bästa för denna typ av inventeringar. Älgflyg AB är ensamma i Sverige om denna typ av system.
- En helikopter av modell Eurocopter EC120 från Stockholms Helikoptertjänst har använts vid flygningen. Denna helikoptertyp är mycket lämplig för uppdraget eftersom andelen glasad yta är stor, vilket underlättar för inventerarna.

Eurocopter EC120, den typ av helikopter som användes under flyginventeringen.

Väder och snöförhållanden under inventeringen

- Den 19/1, minus 5 grader, mullet, 70 cm snö och 20 % upplega. Låga moln. Inventerat mellan kl. 13.45 – 15.20. Börjat längst i norr och slutat i höjd med Sandsjön.
- Den 20/1, minus 3 grader, dimma på höjderna. 30 minuter flygtid.
- Den 21/1, minus 2-5 grader, isbildning i början, 20% upplega. Färdig til i höjd med Noppi. 4 flygtimmar.
- Den 22/1, minus 4 grader, isbildning i början, 30% upplega på höjderna, 10% längs Ore älv. 4,5 flygtimmar.
- Den 23/1, minus 7 grader och mullet, 80 % upplega på höjderna, 0% mot Torsmo. 6,5
- Den 24/1, minus 7 grader och lätt snöfall. 90% upplega på höjderna, 10 % i lägre terräng. 6,5 flygtimmar.

Resultat

Inventeringens utförande och design bedöms vara mycket god och ett stort antal djur ingår i beräkningsunderlaget. De yttre betingelserna var som beskrivet också överlag mycket goda.

Resultaten av inventeringen för respektive delområde framgår sammanfattat i nedanstående tabeller. Utförligare beskrivning kring metodik och beräkningar finns sammanfattade i Bilaga 1.

Resultat Noppikoski ÄFO Januari 2026	Antal	Procent
Inventerad areal	183417 ha	
Antal älgar /1000 ha	5,4 st	7,0 %CV
95 % intervall/1000 ha	4,68 -6,16 st	
Antal Älgar (vid Obsplatser för täthetsberäkning)	271 st	
Totalt beräknat antal älgar inom inventeringsområdet	984 st	
95% intervall	858-1129 st	
Könsfördelning (av 458 st könsbestämda)		
Antal tjurar	135 st	29,5%
Antal kor	217 st	47,4%
Antal kalvar	106 st	23,1%
Fördelning av kalvförande kor av det totala antalet kor		
Ko utan kalv	129 st	59,4%
Ko med en kalv	72 st	33,2%
Ko med två kalvar	16 st	7,4%
Kalv/ko	0,49 /st	48,8%
Kalv/vuxen	0,30 /st	30,1%
Tjur % av vuxna		38,4%
Ko % av vuxna		61,6%
Vuxna älgar %		76,9%
Kalv %		23,1%

Resultat Orsa-Noppi ÄSO Januari 2026	Antal	Procent
Inventerad areal	109414 ha	
Antal älgar /1000 ha	6,20 st	8,98 %CV
95 % intervall/1000 ha	5,17-7,37 st	
Antal Älgar (vid Obsplatser för täthetsberäkning)	164 st	
Totalt beräknat antal älgar inom inventeringsområdet	675 st	
95% intervall	566 -806 st	
Könsfördelning (av 299 st könsbestämda)		
Antal tjurar	104 st	34,8%
Antal kor	133 st	44,5%
Antal kalvar	62 st	20,7%
Fördelning av kalvförande kor av det totala antalet kor		
Ko utan kalv	80 st	60,2%
Ko med en kalv	45 st	33,8%
Ko med två kalvar	8 st	6,0%
Kalv/ko	0,47 /st	46,6%
Kalv/vuxen	0,26 /st	26,2%
Tjur % av vuxna		43,9%
Ko % av vuxna		56,1%
Vuxna älgar %		79,3%
Kalv %		20,7%

Resultat Orsa besparing ÄSO Januari 2026	Antal	Procent
Inventerad areal	74003 ha	
Antal älgar /1000 ha	3,84 st	10,41
95 % intervall/1000 ha	3,13 -4,72 st	
Antal Älgar (vid Obsplatser för täthetsberäkning)	108 st	
Totalt beräknat antal älgar inom inventeringsområdet	285 st	
95% intervall	232 -350 st	
Könsfördelning (av 159 st könsbestämda)		
Antal tjurar	31 st	19,5%
Antal kor	84 st	52,8%
Antal kalvar	44 st	27,7%
Fördelning av kalvförande kor av det totala antalet kor		
Ko utan kalv	49 st	58,3%
Ko med en kalv	27 st	32,1%
Ko med två kalvar	8 st	9,5%
Kalv/ko	0,52 /st	52,4%
Kalv/vuxen	0,38 /st	38,3%
Tjur % av vuxna		27,0%
Ko % av vuxna		73,0%
Vuxna älgar %		72,3%
Kalv %		27,7%

Älgarnas fördelning vid inventeringstillfället

Älgvandring hade kommit igång i betydande omfattning inom området vid tiden för inventeringen. I den norra delen fanns fortfarande älgar kvar, men då det inte snöat på länge såg man tydligt ett antal spår som löpte i sydlig och sydostlig riktning. Från Barkberget och ner mot Skålbygget blev det allt flera djur. Öster om kraftledningen i höjd med Skålbygget räknades 41 älgar inne på Sveaskogs mark på en begränsad yta. Vidare tilltog antalet vid södra gränsen mellan Torsmo via Tallhed och upp längs Unnån till i höjd med Tandberg. På höjdlägena därifrån och upp mot Majkölen såg man tydliga spår från älgvandringen mot syd.

Gruppstorlekarna varierade och 15 - 20 älgar var de största observerade grupperna, men i de allra flesta fall rörde det sig om 2-3 djur. Jämfört med tidigare år var nu antalet kor med kalv betydligt flera och många kor förde också dubbelkalv. Det allmänna intrycket blev att ägstammen uppvisade en utomordentligt hög kvalitet med stora kor, stora kalvar och rejäla tjurar.

Kartan i slutet av rapporten visar var de observerade älgarna uppehöll sig vid inventeringstillfället.

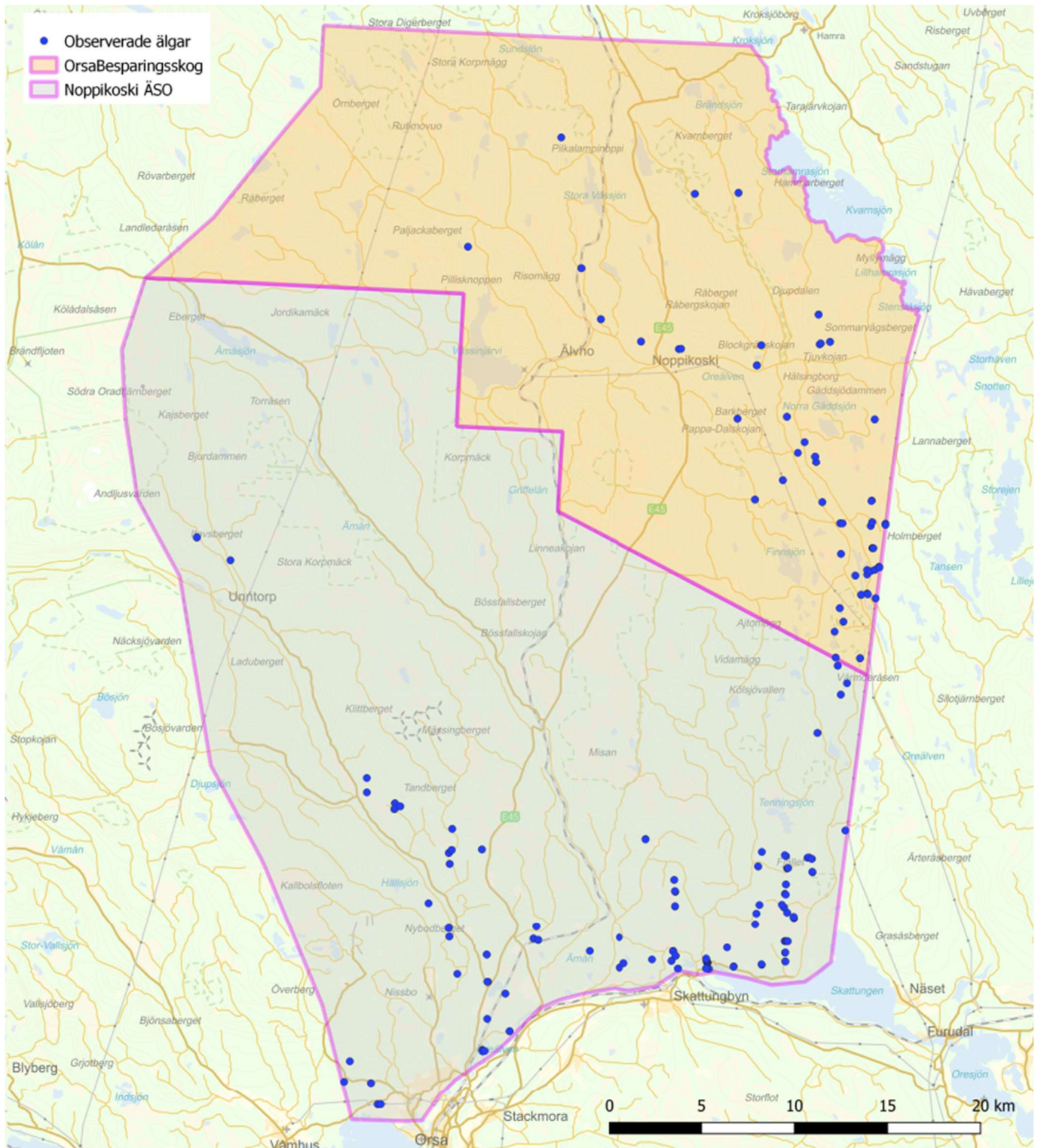
Kommentarer till inventeringen

- En flyginventering ger alltid en ögonblicksbild av var älgarna befinner sig just vid tidpunkten för inventeringen. Tolkas därför punkterna som anger älgpositioner på kartan som en fingervisning om i vilken del av området älgarna uppehåller sig vid denna del av året. Vid ett annat tillfälle kan älgarna ha flyttat sig till andra områden.
- Det stora antalet observerade älgar kompenserar för flockbildningen och osäkerheten som uppstår i inventeringen då det saknades älg inom inventeringsytans norra och västra delar. Sammantaget kom den stora mängden älgar att bidra till det låga spridningsmåttet kring framräknat medelvärde för älgstammens täthet och antal.
- Könsfördelningen visar på en lägre tjurandel av vuxna djur, och samtidigt en högre andel kalvar inom området för Orsa Besparing ÄSO jämfört med Orsa-Noppi ÄSO.
- Precis utanför och strax öster om inventeringsområdet för Orsa besparingsskog hittades en ansamling av älg på 41 djur.
- Övrigt: Totalt observerades 154 tjädertuppar och tillgången på orre tycktes vara mycket god då över 450 st kunde räknas in i mindre och större grupper.

Varför flyginventerar man

Den viktigaste anledningen med en flyginventering är att den ger besked både om det totala antalet älgar och om älgstammens könsfördelning och kalvprocent i förhållande till vuxna. Detta ger underlag för en genomtänkt och långsiktig älgförvaltning. Tack vare den moderna navigeringstekniken kan man vid nästa flyginventering flyga på exakt samma sätt. Detta gör att man får en uppföljning av det uppsatta målet i älgförvaltningen och ett optimalt underlag för att analysera eventuella förändringar i älgstammen. Ett stöd för att ha kontroll på älgstammen mellan flyginventeringarna är Älgobs och spillningsinventeringar. Det viktigaste sättet att kontrollera älgstammen är dock att genomföra upprepade flyginventeringar med ca 4-5 års mellanrum. En enskild inventering kan inte ge något långsiktigt prognosunderlag för den framtida älgförvaltningen. Med upprepade inventeringar och uppföljningar kan man däremot påvisa trender, vilket ger jägarna möjligheten att analysera resultatet av den jakt som bedrivits och även kunna anpassa den framtida förvaltningen av älgstammen mot ett önskat antal individer där hänsyn även kan tas till rovdjurstryck, trafikpåverkan och klimatsvängningar mm.

Resultatmap - Älgobservationer 2026-01-19_24